

Sygn. akt I Ns 840/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2014 roku

Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSR Agnieszka Czynievska**

Protokolant: Ewelina Potuszyńska

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2014 roku w Ząbkowicach Śląskich

na rozprawie sprawy z wniosku **W. S.**

o uznanie za zmarłą T. G.

postanawia:

I. oddalić wniosek;

II. ustalić, że wnioskodawca ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

I Ns 840/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca W. szabat wniósł o uznanie za zmarłą T. G..

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca podniósł, że T. G. zmarła na terenie USA w latach 1996-1997r.; była siostrą matki wnioskodawcy.

Wnioskodawca podniósł, że o śmierci T. G. dowiedział się od swojego brata M.s. przebywającego na terenie USA. Wnioskodawca podniósł też, że z mężem T. G. nie utrzymuje kontaktu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. B. urodziła się w (...)r.

Ostatnim znanym jej miejscem zamieszkania na terenie Polski był W. ul. (...);

(dowód: - pismo Wydziału Spraw Obywatelskich we W. z dnia 27.01.2014r., k. 21).

T. G. wyjechała do Stanów Zjednoczonych; prawdopodobnie chorowała na nowotwór.

(dowód: - zeznania świadka A. J. k. 46;

- zeznania świadka W. Z. k. 46;

- zeznania świadka Z. K. k. 46

- zeznania wnioskodawcy k. 75).

T. G. pozostawała w związku małżeńskim z obywatelem Stanów Zjednoczonych- L. B.. M. córkę.

Ostatni raz T. G. była w Polsce w latach 1996-1997.

(dowód: - zeznania wnioskodawcy k. 75).

Sąd zważył:

Zgodnie z art. 29 §1 k.c. zaginiony może być uznany za zmarłego, jeżeli upłynęło lat dziesięć od końca roku kalendarzowego, w którym według istniejących wiadomości jeszcze żył; jednakże gdyby w chwili uznania za zmarłego zaginiony ukończył lat siedemdziesiąt, wystarcza upływ lat pięciu.

Uznanie za zmarłego nie może nastąpić przed końcem roku kalendarzowego, w którym zaginiony ukończyłby lat dwadzieścia trzy (§2).

Regulowane przepisami prawa materialnego i procesowego instytucja uznania za zmarłego (jak również stwierdzenia zgonu) służy usunięciu problemów prawnych wynikających z zaginięcia osoby fizycznej oraz śmierci w okolicznościach uniemożliwiających sporządzenie aktu zgonu.

Uznanie za zmarłego oparto na przesłance w postaci zaginięcia oraz przesłance w postaci określonego czasu trwania nieobecności.

Ustawodawca nie wprowadził do kodeksu cywilnego definicji zaginionego, należy więc posłużyć się potocznym jej znaczeniem.

Jako zaginionego określa się człowieka, który znalazł się w nieznanym miejscu, nie daje znaku życia, o którym nie wiadomo gdzie przebywa i czy w ogóle żyje.

Podobnie w doktrynie uznano, za zaginięcie sytuację niepewności co do tego czy dana osoba żyje czy zmarła.

Jak więc z tego wynika celem postępowania o uznanie za zmarłego jest unormowanie sytuacji prawnej powstającej w następstwie zaginięcia.

W typowej bowiem sytuacji śmierć człowieka stwierdza lekarz , który wystawia kartę zgonu stanowiącą podstawę do sporządzenia aktu zgonu.

W sytuacji zaginięcia człowieka połączonej z brakiem znalezienia jego ciała fakt śmierci nie może być stwierdzony w powyższy sposób; i wtedy właśnie ustaleniu tej okoliczności służy instytucja uznania za zmarłego.

Jednakże taka sytuacja w niniejszej sprawie – w ocenie sądu nie zachodzi.

Z okoliczności sprawy – w szczególności twierdzeń samego wnioskodawcy jak i słuchanych przed sądem świadków nie wynika aby T. G. zaginęła.

Zeznań wnioskodawcy wynika, że T. G. prawdopodobnie zmarła w Stanach Zjednoczonych w wyniku choroby nowotworowej.

A wniosek o uznanie za zmarłą złożony został z powodu braku kontaktu z rodziną zmarłej- jej mężem i córką.

Ta jednak okoliczność nie daje – zdaniem sądu podstawy do zastosowania instytucji uznania za zmarłą, która jak już wyżej wspomniano ma na celu unormowanie sytuacji prawnej powstającej w następstwie zaginięcia danej osoby połączonej z brakiem znalezienia jej ciała.

Nie może natomiast prowadzić do wydania postanowienia i uznaniu za zmarłą osoby, której akt zgonu został z dużym prawdopodobieństwem sporządzony.

Nie można bowiem potraktować osoby, której zgon został ustalony, jako osoby zaginionej i uznać ją za zmarłą.

W takiej sytuacji wnioskodawca – jeśli twierdzi, że T. G. zmarła (a nie zaginęła) na terenie Stanów Zjednoczonych winien poczynić starania o uzyskanie jej aktu zgonu, a nie wnosić o uznanie jej za zmarłą.

Z tych też powodów sąd uznał roszczenie wnioskodawcy i uznanie za zmarłą za nieuzasadnione.

Stwierdzić też należy, że brak jest również podstaw do uznania zasadności roszczenia wnioskodawcy w trybie przepisów o stwierdzenie zgonu.

Zgodnie z art. 535 k.p.c. sądowe stwierdzenie zgonu może nastąpić gdy w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego fakt śmierci jest niewątpliwy ale z uwagi na brak ciała nie można sporządzić aktu zgonu. Postępowanie o stwierdzenie zgonu podlega wszczęciu przy kumulatywnym istnieniu dwóch przesłanek:

- 1) niesporządzenia aktu zgonu i
- 2) niewątpliwej śmierci danej osoby.

Śmierć jest "niewątpliwa", gdy okoliczności konkretnego wypadku uzasadniają pełne przekonanie o zgonie określonej osoby (np. istnieją świadkowie zgonu), a czas i miejsce zgonu są znane (por. postanowienie SN z dnia 30 listopada 1973 r., III CRN 277/73, OSNC 1974, nr 10, poz. 173).

Wnioskodawca nie wykazał jednak, że śmierć T. G. jest niewątpliwa. Nie potwierdzili tego słuchani przed sądem świadkowie. Świadek A. J. zeznał, że o śmierci T. G. dowiedział z plotek, nie potrafił jednak określić ich źródła. W. Z. i Z. K. zeznali, że o śmierci T. G. powiedziała mu matka wnioskodawcy, nie mówiła jednak kiedy i gdzie zmarła. Również wnioskodawca zeznał, że o śmierci T. G. dowiedział się od brata, ale nie zna bliższych okoliczności. W takiej sytuacji brak jest podstaw do uznania, śmierci T. G. za niewątpliwą.

Żaden bowiem ze świadków jak również wnioskodawca nie byli naoczniymi świadkami śmierci T. G..

Zaznaczyć też należy, że wszyscy świadkowie i wnioskodawcy zeznali, że z ich wiedzy wynika, że T. G. zmarła na nowotwór. A skoro tak to jak zaznaczono już wyżej z pewnością sporządzony został akt zgonu T. G.. Sporządzenie zaś aktu zgonu wyklucza stwierdzenie zgonu.

W tym miejscu zaznaczyć też należy, że w postępowaniach o uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu sąd nie ponosi odpowiedzialności za rezultat postępowania dowodowego. Sąd nie ma obowiązku wyręczania uczestników w procesowych obowiązkach. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. to wnioskodawca winien wykazać dowody dla potwierdzenia zgłaszanych faktów.

Nawet biorąc pod uwagę szczególny rodzaj postępowania jakim jest postępowanie o uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu, gdzie rola sądu winna być w większym stopniu determinowana działaniem z urzędu, nie wyłącza ogólnych przepisów dotyczących postępowania dowodowego i nie zwalnia zainteresowanych z obowiązku udowodnienia twierdzeń, z których wywodzą korzystne dla siebie skutki prawne, ani nie nakłada na sądy orzekające obowiązku prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu, poza wnioskami dowodowymi stron.

Stwierdzić więc należy, że w sprawie o uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu znajduje odpowiednie zastosowanie (art. 13§2 k.p.c.) norma całego art. 232 k.p.c. Ze zdania pierwszego tego przepisu wynika, że na tych uczestnikach spoczywa obowiązek wskazania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których uczestnicy Ci wywodzą skutki prawne; sąd zaś może dopuścić dowód niewskazany przez uczestników tylko w wyjątkowych wypadkach i w zasadzie w granicach ich wniosków dowodowych.

Konsekwentnie więc na wnioskodawcy, który podniósł fakt lub zarzut spoczywa ciężar udowodnienia jego prawdziwości (art. 6 k.c.) (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 9.09.2011r., ICSK 12/11 (...) nr (...); orzeczenie Sadu

najwyższego z dnia 21.04.2004r., IIICK 420/02 LEX nr 399729, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12.03.2004r., IIICK 65/03 LEX nr 602408).

Wnioskodawca zaś nie wskazał na żadne okoliczności uzasadniające wniosek o uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu.

Z tych też powodów Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520 §1 k.p.c.